

EL CARRER MAJOR DE MÓRA D'EBRE

MIGUEL S. PÉREZ PÉREZ

Soci del CERE. Mestre

Secretari de l'Associació Cultural la Riuada, Móra d'Ebre

RESUM

A partir de tretze fotografies de l'arxiu de la revista *La Riuada*, l'autor mostra en imatges el veritable carrer Major, l'Ebre, d'un dels pocs pobles sense carrer Major com és Móra d'Ebre.

INTRODUCCIÓ

L'Ebre fou carrer Major de la vila i el castell, hostal de reis, tota la vila botiga i cada llar una porta oberta.

Així escrivia nombroses vegades el nostre recordat cronista de la vila Artur Cot Miró, i donava explicació del perquè Móra d'Ebre és un dels pocs pobles que no tenen carrer Major. Abans, durant segles els morencs així ho concebien i la seva vida estava dirigida cara al riu. El segle xx va viure un període en què la població morenca semblava haver-se girat d'esquena a l'Ebre, però darre-rament, arribada la democràcia, es va tornar a revitalitzar aquest sentiment vers el carrer Major de Móra d'Ebre: el riu Ebre.

I com en tot poble el carrer major és el centre laboral, lúdic, cultural... de la població, també a Móra els grans recorden fets que situaven el carrer Major (l'Ebre) com a centre i protagonista de l'activitat ciutadana: activitat comercial i de comunicacions (navegació i molins), lúdica (festes), social i de relació (passejos), quotidianes (anar a buscar aigua) i de tant en tant tràgiques (riuades). Sovint el carrer major era lloc de trobada de joventut enamorada que consolidava posteriors relacions matrimonials: el ja traspassat paleontòleg Josep Gibert (descobridor de l'home d'Orce), que va passar la seva infantesa i juvenesa a Móra d'Ebre, explicava com el riu i els passejos en la muleta que li deixava un dels barquers (Rosendo Algueró) li servien per enamorar la que més tard seria la seva dona. Aquestes fotografies de l'arxiu de *La Riuada* volen donar testimoni d'aquest protagonisme de l'Ebre com a carrer Major de Móra d'Ebre.

IMATGES DEL CARRER MAJOR: L'EBRE

Fig. 1. Una vista aèria del carrer Major (l'Ebre) a la dècada de 1920, on es poden apreciar embarcadors de llaguts, el castell, el convent de les Mínimes...

Fig. 2. Panoràmica de la façana fluvial (diríem de la vorera dreta del carrer Major), amb la Picossa al fons.

Fig. 3. Detall de l'anterior panoràmica on s'aprecien les característiques porxades, avui en dia tan enyorades per la població més gran.

Fig. 4. Un carrer Major tan peculiar reunia també elements prou especials; no tenia passos de vianants sinó un pas de barca i tot un assortiment d'embarcacions: llaguts, mulettes...

Fig. 5. Fàcil és trobar als carrers majors fonts on, en temps passats, les mosses anaven a omplir els seus cànters d'aigua. També ho trobem així en aquesta imatge del passat morenc.

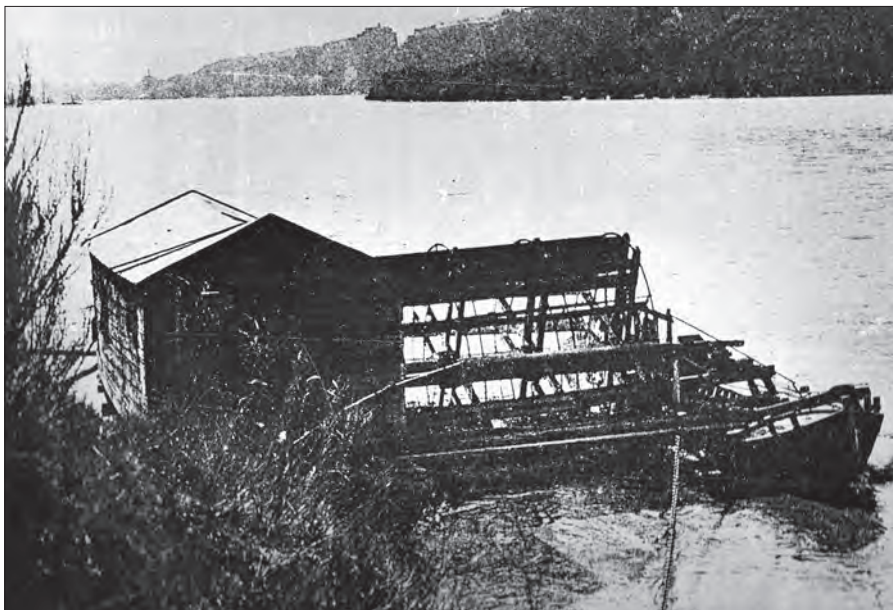

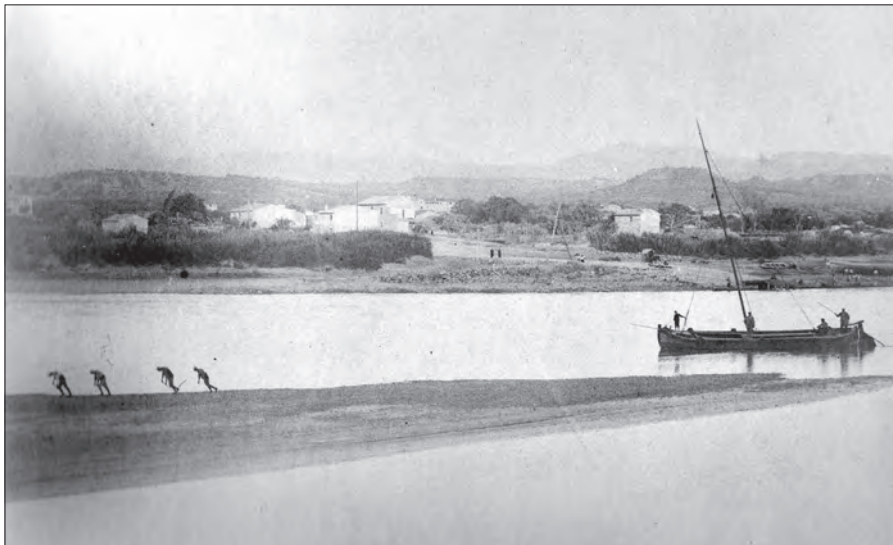
Fig. 6. Les activitats industrial i comercial també eren presents al nostre carrer Major; així ho testimonia aquesta imatge d'un molí d'aigua.

Fig. 7. El trànsit rodat d'altres carrers és aquí trànsit fluvial: llaguts, muletetes, barques de pas...

Fig. 8. Més d'una vegada els morencs baixaven al seu carrer Major per tal de contemplar al pas majestuós d'un llagut amb el trau i la gàbia inflats per la garbinada de la tarda.

*Fig. 9. O el pas trist
del llagut, arrossegat
pels sirgadors,
remuntant el corrent.
A la vora es poden
apreciar passejants,
algun barquer i potser
algun pescador...*

*Fig. 10. A tot
arreu el carrer
Major és testimoni
i protagonista de les
festes del poble. I,
com no podia ser
d'una altra manera,
tothom baixava per
fruir de la tradicional
Festa del Riu.*

Fig. 11. No podien mancar, en aquesta festa, les curses de mulettes, que han perdurat fins als nostres dies.

Fig. 12. I els guanyadors tenien el seu trofeu i la seva fotografia; es pot veure la composició tradicional de la tripulació: quatre remers i un timoner.

Fig. 13. A vegades els carrers majors donen motius de preocupació; el nostre carrer Major ho feia quan augmentava el seu cabal i envaïa la resta de carrers i places de la vila.